

Sygn. akt I ACa 562/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Katarzyna Jakubowska - Pogorzelska

Sędziowie: Beata Byszewska (spr.)

Dagmara Olczak - Dąbrowska

Protokolant: Konrad Stanilewicz

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Wydawnictw (...) Spółki Akcyjnej
z siedzibą w W.

przeciwko M. Y.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 11 stycznia 2019 r., sygn. akt XXIV C 1167/17

I. zmienia zaskarżony wyrok częściowo w punktach pierwszym i trzecim w ten sposób, że oddala powództwo o zapłatę kwoty 3.523.776,65 zł (trzy miliony pięćset dwadzieścia trzy tysiące siedemset siedemdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt pięć groszy) i kwoty 696.645,82 zł (sześćset dziewięćdziesiąt sześć tysięcy sześćset czterdzieści pięć złotych osiemdziesiąt dwa grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty oraz obciąża kosztami postępowania w całości powódkę Wydawnictwa (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W., pozostawiając ich szczegółowe rozliczenie referendarzowi sądowemu w Sądzie Okręgowym w Warszawie.

II. zasądza od Wydawnictw (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz M. Y. kwotę 111 250 zł (sto jednaście tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Dagmara Olczak – Dąbrowska Katarzyna Jakubowska – Pogorzelska Beata Byszewska

Sygn. akt I ACa 562/19

UZASADNIENIE

W pozwie z 13 stycznia 2016 r. Wydawnictwa (...) S.A. z siedzibą w W. (dawniej Wydawnictwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.) wniosła o zasądzenie od M. Y. kwoty 3 735 458,89 zł oraz kwoty 778 408,23 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od kwoty należności głównej od dnia wymagalności

roszczenia do 11 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto, wniosła o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew M. Y. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 11 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 3 523 776,65 zł (punkt pierwszy tiret pierwszy orzeczenia) oraz kwotę 696 645,82 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 13 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty (punkt pierwszy tiret drugi orzeczenia), oddalając powództwo w pozostałym zakresie (punkt drugi orzeczenia). Nadto, powódka została obciążona kosztami postępowania w 6 %, a pozwaną w 94 % pozostawiając szczegółowe rozliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu (punkt trzeci orzeczenia).

Z ustaleń faktycznych leżących u podstaw orzeczenia Sądu Okręgowego wynika, że J. G. (1) wystąpił z powództwem przeciwko Wydawnictwa (...) S.A. z siedzibą w W. (pierwotnie Wydawnictwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.; dalej jako: (...)) o zapłatę kwoty 24 026 305 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Wyrokiem z 24 kwietnia 2007 r Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie o sygn. akt I ACa 1004/06 zasądził od (...) na rzecz J. G. (1) kwotę 7 777 928,02 zł. Następnie, w wyniku wniesienia skargi kasacyjnej, postanowieniem z 10 września 2007 r., Sąd Apelacyjny w Warszawie wstrzymał wykonalność tego wyroku. Jak nadto odnotowano, również M. Y. wystąpiła przeciwko J. G. (1) z pozwem o zapłatę. Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z 10 grudnia 2007 r. w sprawie o sygn. akt III C 2349/05 udzielił zabezpieczenia roszczenia M. Y. poprzez zajęcie wierzytelności J. G. (1) wobec (...) zasądzonej wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie w sprawie o sygn. akt I ACa 1004/06.

W dalszej kolejności Sąd pierwszej instancji odnotował, iż w dniu 18 grudnia 2007 r. M. Y. wniosła do komornika sądowego o zajęcie wierzytelności wskazanej w postanowieniu Sądu Okręgowego w Warszawie z 10 grudnia 2007 r. wydanym w sprawie o sygn. akt III C 2349/05. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy S. G. wszczął postępowanie w celu wykonania zabezpieczenia pod sygn. akt (...). Następnie, w dniu 27 grudnia 2007 r. komornik dokonał zajęcia wierzytelności przysługującej J. G. (1) wobec (...), wskazując jako kwotę zabezpieczenia – 8 981 000 zł. Pismem z 8 stycznia 2008 r. skierowanym do komornika (...) podała, że wniosła skargę kasacyjną od wyroku wydanego przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie o sygn. akt I ACa 1004/06 oraz wskazała, że do czasu ewentualnego uwzględnienia skargi kasacyjnej lub zmiany postanowienia z 10 września 2007 r., będzie przekazywać raty wynikające z tego wyroku na rachunek bankowy komornika do wysokości dokonanego zajęcia. Jednocześnie powódka zastrzegła, że nie uznaje wierzytelności. Następnie 10 stycznia 2008 r. i 11 lutego 2008 r. (...) przekazała na rachunek bankowy komornika dwie kwoty po 1 713 232,90 zł (akta sprawy KM (...)).

Sąd Najwyższy wyrokiem z 17 kwietnia 2008 r. w sprawie o sygn. akt I CSK 500/07 uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 24 kwietnia 2007 r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1004/06 oraz poprzedzający go wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie. O tym fakcie powodowa spółka poinformowała komornika prowadzącego postępowanie w sprawie (...), domagając się zwrotu uiszczonej kwoty 3 426 465,80 zł jako świadczenia nienależnego. Komornik odmówił zwrotu ww. kwoty. Następnie, jak ustalono, w toku ponownego rozpoznania sprawy z powództwa J. G. (1) przeciwko (...) Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z 26 kwietnia 2013 r. (sygn. akt I C 560/08) umorzył postępowanie w sprawie na skutek cofnięcia pozwu i zrzeczenia się roszczenia. Cofnięcie pozwu było poprzedzone zawarciem ugody pozasądowej pomiędzy J. G. (1) a (...).

Wyrokiem z 13 kwietnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt XXIV C 582/08 (prowadzonej pierwotnie pod sygnaturą akt III C 2349/05, w której udzielono zabezpieczenia) w punkcie I a) zasądził od J. G. (1) na rzecz M. Y. kwotę 7 480 249,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 22 sierpnia 2006 r. do dnia zapłaty, a w punkcie I b) zasądził od J. G. (1) na rzecz M. Y. kwotę 107 200 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 7 200 zł tytułem

kosztów zastępstwa procesowego. Wyrokiem z 19 września 2012 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie o sygn. akt I ACa 777/11 oddalił apelację.

W sprawie za bezsporne również uchodziło, iż na podstawie tytułu wykonawczego opartego na wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 13 kwietnia 2011 r. wydanego w sprawie XXIV C 582/08, na wniosek wierzyciela M. Y. z 27 września 2012 r., komornik sądowy S. G. wszczął egzekucję w sprawie o sygn. akt (...). Komornik skierował do siebie jako prowadzącego postępowanie (...) pisma zatytułowane „Zajęcie wierzytelności”, z których wynikało, że dokonał zajęcia wierzytelności zabezpieczonej

w postępowaniu toczącym się pod sygnaturą(...) Następnie zwrócił się do Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy o zwrot z depozytu sądowego kwot zabezpieczonych w postępowaniu o sygn. akt (...). Z depozytu sądowego wpłynęła do komornika kwota 3 409 261,82 zł przekazana wcześniej przez (...) w toku postępowania o zabezpieczenie oraz kwota 376 197,07 zł tytułem odsetek od tej sumy uzyskanych na lokacie terminowej. Komornik przekazał na rzecz wierzyciela M. Y. kwotę 3 573 776,65 zł, na rzecz wierzyciela komornika sądowego A. K. kwotę 43 839,20 zł oraz na rzecz wierzyciela komornika sądowego A. K. kwotę 62 697,60 zł. (...) nie była poinformowana o wszczęciu postępowania w sprawie prowadzonej pod sygn. akt (...) ani nie zostało jej wysłane pismo komornika o dokonaniu zajęcia.

W dalszej kolejności Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 12 grudnia 2012 r., w toku posiedzenia w sprawie wytoczonej przez (...) o zwolnienie spod egzekucji (prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy pod sygn. akt II C 249/10) pełnomocnik M. Y. stwierdził, że środki zajęte w toku postępowania zabezpieczającego prowadzonego pod sygn. akt (...) zostały rozdysponowane w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego pod sygn. akt (...), w szczególności na rzecz pozwanej. Pismem z 28 stycznia 2013 r., doręczonym 30 stycznia 2013 r., powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 3 715 320,05 zł w terminie 7 dni.

Wyrokiem z 18 grudnia 2013 r. Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie w sprawie o sygn. akt I ACa 777/11 z 19 września 2012 r. i przekazał temu sądowi sprawę do ponownego rozpoznania. Na skutek ponownego rozpoznania sprawy Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 24 września 2015 r. w sprawie o sygn. akt I ACa 169/15 zmienił zaskarżony wyrok w punktach I a) i I c) w ten sposób, że oddalił powództwo. Następnie wyrokiem z 21 kwietnia 2017 r. Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 24 września 2015 r. (sygn. akt I ACa 169/15). Sąd Okręgowy ustalił, iż do dnia wydania rozstrzygnięcia sprawa ta nie została prawomocnie zakończona i toczyła się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie pod sygn. akt V ACa 1514/17.

Pismem z 6 marca 2014 r. (...) wystąpiła do Sądu Rejonowego w Płocku z wnioskiem o zawiązanie do próby ugodowej. Do zawarcia ugody nie doszło. Wyrokiem z 17 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Płocku w sprawie o sygn. akt I C 691/14 zasądził od M. Y. na rzecz (...) kwotę 50 000 zł jako zwrot części kwoty zajętej w toku postępowania zabezpieczającego w sprawie o sygn. akt (...) i wypłaconej pozwanej w sprawie o sygn. akt (...). Sąd Okręgowy w Płocku wyrokiem z 17 grudnia 2015 r., wydanym w sprawie IV Ca 187/15, oddalił apelację pozwaną od tego wyroku.

Powyższy stan faktyczny, który był pomiędzy stronami co do zasady bezsporny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, które nie budziły wątpliwości Sądu i nie były kwestionowane przez strony. Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek pozwaną o zobowiązanie powódki do przedstawienia ugody pozasądowej zawartej pomiędzy powódką a J. G. (1), z zeznań świadka S. G. oraz przesłuchania stron, uznając że dowody te nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd Okręgowy stwierdził, iż nie miało żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia czy powódka była materialnoprawną dłużniczką J. G. (1). Z kolei wniosek pozwaną o zobowiązanie (...) do złożenia ugody pozasądowej zawartej pomiędzy powódką i J. G. (1) jako ewentualnego dowodu na brak zubożenia po stronie pozwanej Sąd Okręgowy uznał za spóźniony (złożony 2 marca 2018 r.), gdyż zgłoszony znacznie po określonym pozwanej, zarządzeniem z 7 września 2016 r., doręczonym 21 listopada 2016 r., 14 dniowym terminie do udzielenia odpowiedzi na pozew. Nadto, zdaniem Sądu Okręgowego, był on niezdatny do wykazania okoliczności, którą miałyby dowodzić. Sąd pierwszej instancji zauważył, że jedynie twierdzenia pozwaną wskazywały na to, aby w ugodzie pozasądowej zawartej przez powódkę i J. G. (1) przed umorzeniem postępowania w sprawie I C 560/08 postanowiono, że J. G. (1) zobowiązał się zaspokoić czy też zaspokoił roszczenie, którego powódka dochodzi w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu Okręgowego roszczenie powódki nie uległo przedawnieniu. Stosując ogólne terminy przedawnienia wynikające z art. 117 k.c. i nast. Sąd pierwszej instancji stwierdził, iż pozwana nie wykazała, by roszczenie powódki wobec pozwanej – jako oparte na przepisach o bezpodstawnym wzbogaceniu – było związane z prowadzoną przez powódkę działalnością gospodarczą, zatem zastosowanie znajdował dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia, zgodnie z art. 118 k.c. Uznając, iż bieg przedawnienia rozpoczął się w grudniu 2012 r., kiedy powódka dowiedziała się o losie przekazanych przez nią komornikowi w toku wykonywania zabezpieczenia środków, Sąd Okręgowy stwierdził, iż wniesienie pozwu w styczniu 2016 r. nastąpiło przed jego upłynięciem. Jednocześnie, jak zauważył Sąd Okręgowy, w dniu 6 marca 2014 r. nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia z uwagi na zawezwanie do próby ugodowej (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.), wobec czego roszczenie nie uległoby przedawnieniu nawet gdyby przyjąć termin trzyletni.

Przechodząc do zagadnień warunkujących merytoryczną zasadność powództwa Sąd Okręgowy zważył, iż kierując egzekucję do wierzytelności J. G. (1) pozwana weszła w prawa dłużnika egzekwowanego wobec (...). Prawa te jednak nie były już wówczas stwierdzone prawomocnym wyrokiem, gdyż orzeczenie wydane w sprawie o sygn. akt I ACa 1004/06, z którego wynikał obowiązek zapłaty przez (...) na rzecz J. G. (1) kwoty 7 777 928,02 zł było już uchylone wyrokiem Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 2008 r. Działający na wniosek pozwanej komornik sądowy nie miał zatem prawa dokonania 27 grudnia 2007 r. zajęcia środków należących do powódki przelanych przez nią na konto komornika w toku zabezpieczenia. Komornik mógł jedynie zająć wierzytelność J. G. (1) wobec powódki kierując zajęcie do trzeciodłużnika, czyli powódki.

W ocenie Sądu pierwszej instancji pozwana, dysponując jedynie tytułem wykonawczym przeciwko dłużnikowi (J. G. (1)), nie miała podstaw, aby prowadzić egzekucję i zajmować składniki majątkowe osoby niewymienionej w tytule, przeciwko której dłużnik pozwanej nie miał już wówczas tytułu egzekucyjnego. Tym samym, zdaniem Sądu Okręgowego, dokonane przez komornika działającego na wniosek pozwanej (i na jej rachunek) w toku egzekucji przeciwko J. G. (1) przekazanie (komornik nie wykonał zajęcia) środków pieniężnych osoby trzeciej, czyli powódki, było działaniem bezprawnym, dokonany poza ramami tytułu wykonawczego, którym dysponowała pozwana.

Za nietrafny Sąd Okręgowy uznał argument strony pozwanej, że nawet upadek tytułu wykonawczego stanowiącego podstawę egzekucji nie niweczył skutku w postaci spełnienia świadczenia, do którego to skutku dochodzi w przypadku wyegzekwowania świadczenia na podstawie tytułu wykonawczego następnie uchylonego. Uznał bowiem, że do powstania takiego skutku może bowiem dojść tylko wówczas, gdy w chwili prowadzenia egzekucji wierzyciel egzekwujący dysponuje prawomocnym tytułem egzekucyjnym przeciwko dłużnikowi (następnie uchylonym). W okolicznościach sprawy, w chwili dokonywania przez pozwaną w imieniu dłużnika egzekwowanego, a wierzyciela egzekwującego, wobec powódki przejęcia środków - zajęcia wierzytelności komornik nie dokonał - nie istniał żaden tytuł egzekucyjny wskazujący J. G. (1) jako wierzyciela a (...) jako dłużnika, gdyż wyrok w sprawie I ACa 1004/06 został z górą cztery lata wcześniej uchylony. Nawet zatem gdyby istniała materialnoprawna wierzytelność J. G. (1) wobec (...), to dokonane bez podstawy prawnej zajęcia tej wierzytelności – nie mówiąc o faktycznym zadysponowaniu, które miało miejsce, gdyż komornik w toku egzekucji nie dokonał zgodnego z art. 883 par. 1 k.p.c. zajęcia – i przekazanie środków z użyciem przymusu państwowego, do stosowania którego nie było podstaw, nie mogło skutkować uznaniem, że doszło do spełnienia świadczenia przez powódkę na rzecz J. G. (1), a zatem, że ewentualnie wzbogaconym kosztem powódki był J. G. (1). Własność środków pieniężnych złożonych przez powódkę na rachunek bankowy komornika w toku postępowania zabezpieczającego nie przeszła na J. G. (1), gdyż – jak wyjaśniono wyżej – wykonanie zabezpieczenia nie powoduje zmian w zakresie własności przedmiotu, do którego skierowane zostało zabezpieczenie. Środki te – jak stwierdził Sąd Okręgowy – chociaż zajęte w postępowaniu zabezpieczającym, pozostały zatem własnością powodowej spółki, a ich własność nie mogła przejść na M. Y., gdyż nie istniała podstawa prawna do ich zajęcia, nie mówiąc o faktycznym rozdysponowaniu, które miało miejsce. Co więcej, Sąd Okręgowy stwierdził, że nawet gdyby uznać, że uzyskane przez pozwaną kosztem powódki w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego w sprawie o sygn. akt (...) środki były przekazane zgodnie z prawem, to podstawa przekazania odpadła.

Nawiązując do wniosku strony pozwanej o zawieszenie postępowania do czasu zakończenia sprawy XXIV C 582/08 , która obecnie jest na etapie rozpoznawania apelacji od tego wyroku i prowadzona jest przed Sądem Apelacyjnym w

Warszawie pod sygn. akt V ACa 1514/17, Sąd pierwszej instancji stwierdził, iż sposób jej zakończenia w przyszłości nie będzie miał znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie niniejszej. Zauważył, że nawet gdyby pozwana wygrała proces przeciwko J. G. (1), to wydane w przyszłości korzystne dla niej rozstrzygnięcie nie sprawi, że powstanie tytuł wykonawczy, który usprawiedliwi dokonane w przeszłości rozdysponowanie (czy też nawet zajęcie) środków pieniężnych należących do osoby trzeciej, jaką w relacji istniejącej pomiędzy pozwaną i J. G. (1) jest powódka. Tytuł ten nie będzie dawał żadnego uprawnienia do kierowania egzekucji do dawnych wierzytelności dłużnika, o których obecnie żadna ze stron nawet nie twierdzi, że istnieją.

W ocenie Sądu Okręgowego nie znajdował zastosowania w sprawie kontrowersyjny pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z 13 kwietnia 2011 r. (V CSK 332/10), zgodnie z którym spełnione na podstawie prawomocnego wyroku świadczenie nie staje się nienależnym z chwilą uchylenia tego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, a skutek taki następuje z dniem uprawomocnienia się wyroku oddalającego powództwo, wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy. Pogląd ten Sąd pierwszej instancji uznał za budzący wątpliwości, gdyż pozbawia czasowo zubożonego prawa domagania się zwrotu nienależnego świadczenia, przy czym wywodzi ten wniosek z brzmienia procesowej regulacji zawartej w art. 338 k.p.c., który to przepis miał stanowić dodatkowe uprawnienie dla strony która spełniła świadczenie na podstawie orzeczenia, następnie uchylonego, a został zinterpretowany jako przyczynek do ograniczenia praw takiej osoby.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji pogląd ten nie znajdował zastosowania w sprawie nawet przy założeniu jego słuszności. Po pierwsze dlatego, że zasada wyrażona w tezie przytoczonego ostatecznie judykatu stosuje się tylko między stronami toczącej się sprawy, a powódka jako trzeciodłużnik taką stroną nie była. Po wtóre w cytowanym wyroku Sądu Najwyższego mówi się o zwrocie nienależnego świadczenia spełnionego na podstawie orzeczenia sądowego następnie uchylonego, gdy tymczasem w okolicznościach sprawy doszło jedynie do faktycznego rozdysponowania środkami pieniężnymi powódki przez komornika, przy okazji prowadzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie orzeczenia, które następnie zostało uchylone. Jak stanowi art. 883 § 1 k.p.c., zajęcie jest dokonane z chwilą doręczenia wezwania dłużnikowi zajętej wierzytelności. W toku zaś postępowania w sprawie(...)komornik nie dokonał zajęcia wierzytelności J. G. (1) wobec powódki, do czego wymagane jest skierowanie do powódki jako trzeciodłużnika pisma z zajęciem, co nigdy nie nastąpiło. Komornik pozostawił tylko w aktach pismo adresowane do siebie, a środki przekazane mu z depozytu sądowego faktycznie rozdzielił m. in. na rzecz pozwanej.

Mając na uwadze powyższe Sąd pierwszej instancji stwierdził, że zostały spełnione przesłanki z art. 405 k.c., gdyż pozwana uzyskała korzyść majątkową w postaci kwoty pochodzącej z majątku powódki, a przekazanej pozwanej w toku egzekucji prowadzonej na wniosek pozwanej, które to przesunięcie majątkowe nie miało podstawy prawnej.

Zważywszy, że komornik sądowy wypłacił pozwanej ze środków pieniężnych przekazanych przez powódkę w toku postępowania zabezpieczającego kwotę 3 573 776,65 zł, na rzecz wierzyciela komornika sądowego A. K. kwotę 43 839,20 zł oraz na rzecz wierzyciela komornika sądowego A. K. kwotę 62 697,60 zł, Sąd pierwszej instancji stwierdził, że pozwana wzbogaciła się o kwotę 3 573 776,65 zł. Kwotę tę Sąd Okręgowy pomniejszył o 50 000 zł zasądzone prawomocnym wyroku Sądu Rejonowego w Płocku z 17 grudnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt I C 691/14. Uznał bowiem, że brak było podstaw, aby pomniejszyć ww. kwotę o 300 000 zł wypłaconą ówczesnemu pełnomocnikowi pozwanej. Wpłata tej kwoty spowodowała bowiem zmniejszenie pasywów pozwanej, a mianowicie doprowadziła do zaspokojenia zobowiązania ciężącego na niej względem jej pełnomocnika. Innymi słowy pozwana wzbogaciła się o tę kwotę zmniejszając swoje pasywa.

Jednocześnie, zdaniem Sądu pierwszej instancji, powódka, na której – stosownie do treści art. 6 k.c. – spoczął ciężar dowodu, nie wykazała wartości tego wzbogacenia ponad kwotę 3 573 776,65 zł, w szczególności nie udowodniła, że wypłacone komornikowi sądowemu A. K. kwoty 43 839,20 zł i 62 697,60 zł stanowiły uzyskaną przez pozwaną korzyść, chociażby w postaci zaspokojenie ciężących na pozwanej zobowiązań wobec tego komornika.

Pozwana nie wykazała natomiast, jak uznał Sąd pierwszej instancji, że wyzbyła się wzbogacenia, a tym samym – by ziściły się przesłanki z art. 409 k.c. W ocenie Sądu Okręgowego zarzuty dotyczące prawidłowości zachowania

komornika prowadzącego postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Komornik działał na wniosek i na rachunek pozwanej.

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy zasądził na rzecz powódki od pozwanej kwotę 3 523 776,65 zł tytułem należności głównej, zaś w pozostałym zakresie powództwo o zapłatę należności głównej oddalił.

W dalszej kolejności Sąd pierwszej instancji stwierdził, że powódka wezwała pozwaną do zapłaty pismem doręczonym pozwanej 30 stycznia 2014 r., wyznaczając jednocześnie pozwanej termin 7 dni na spełnienie świadczenia. Powyższy termin upłynął 6 lutego 2014 r., a zatem od dnia następnego tj. 7 lutego 2014 r., pozwana popadła w opóźnienie i od tego dnia należały się powódce odsetki. Skapitalizowane odsetki za opóźnienie od kwoty 3 523 776,65 zł za okres od 7 lutego 2014 r. do 11 stycznia 2016 r., które należało zasądzić na rzecz powódki wynosiły 696 645,82 zł, zaś w pozostałej części powództwo w zakresie żądania skapitalizowanych odsetek podlegało oddaleniu. O odsetkach ustawowych za opóźnienie od kwoty należności głównej oraz skapitalizowanych odsetek Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 481 k.c. i art. 482 k.c. od dnia wniesienia pozwu, tj. 13 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

Wreszcie Sąd Okręgowy uznał, że jakkolwiek wyrok Sądu Rejonowego w Płocku, wydany w dniu 17 grudnia 2014 r. pod sygn. akt I C 691/14 nie miał znaczenia prejudycjalnego w sensie ścisłym, to jednak odmiennie orzeczenie – zdaniem Sądu pierwszej instancji – byłoby nie do pogodzenia z gwarancją zachowania spójności i logiki działania organów państwowych, a także zaufania do organów władzy publicznej - w sytuacji tożsamości stanu faktycznego oraz zarzutów. Nadto, w ocenie Sądu Okręgowego, sprzeciwia się temu przepis art. 365 § 1 k.p.c. ustanawiający stan związania prawomocnym orzeczeniem nie tylko stron i sądu który je wydał lecz również innych sądów (wyrok SN z 14 maja 2003 r., I CKN 263/01, OSNIC 2004, nr 3, s. 45, uchwała SN z 5 lipca 1995 r., III CZP 81/95, OSNC 96, nr 11, poz. 195). Skoro w niniejszej sprawie pozwana nie podnosiła innych istotnych argumentów ani dowodów niż w sprawie I C 691/14, to Sąd Okręgowy stwierdził, że nie było podstaw, aby rozstrzygnąć odmiennie niż w ostatnio wymienionej sprawie.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. rozdzielając je stosunkowo. Na podstawie zaś art. 108 § 1 k.p.c. Sąd pierwszej instancji rozstrzygnął jedynie o zasadach poniesienia przez strony kosztów procesu, pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu. Wobec uwzględnienia żądania powódki co do kwoty 3 523 776,65 zł, co stanowiło 94% żądania pozwu, Sąd pierwszej instancji uznał, że powinna była ponieść koszty postępowania w wysokości 6%, a pozwana w wysokości 94%.

Pozwana zaskarżyła postanowienie Sądu Okręgowego w części zasądzającej, we wniesionej apelacji podnosząc zarzut:

- 1) naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie przepisu art. 405 k.c. polegające na błędnym przyjęciu, że pozwana jest bezpodstawnie wzbogacona kosztem powoda w sytuacji, gdy nigdy nie była dłużnikiem powoda, a środki, które pochodzą od powoda, otrzymała dysponując stosownym tytułem wykonawczym wydanym przeciwko innemu podmiotowi - J. G. (1) wyegzekwowanymi w ramach w pełni legalnie przeprowadzonej egzekucji i wobec tego innego podmiotu, najpierw w ramach egzekucji na zabezpieczenie, a potem pełnej egzekucji;
- 2) naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie przepisu art. 405 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że powód może dochodzić roszczeń od pozwanej opartych na bezpodstawnym wzbogaceniu w sytuacji, gdy nigdy nie złożył powództwa o zwolnienie zabezpieczonych środków spod egzekucji, czyli powództwa z art. 841 § 1 k.p.c. i w konsekwencji nigdy te środki nie zostały spod egzekucji wyłączone;
- 3) naruszenia prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy - art. 365 § 1 k.p.c. poprzez zastosowanie tego przepisu pomimo istotnej różnicy w okoliczności prawnej, którą jest wydanie wyroku przez Sąd Okręgowy w Płocku, w sytuacji obowiązywania prawomocnego wyroku oddalającego powództwo o zapłatę M. Y. wobec J. G.

(1), której to sytuacji obecnie nie ma, obowiązuje bowiem nieprawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie zasądający deklaratoryjnie na rzecz M. Y. dochodzoną od J. G. (1) kwotę.

Wskazując na powyższe zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Alternatywnie pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, przy pozostawieniu temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pozwanej była uzasadniona, co skutkowało zmianą wyroku Sądu Okręgowego.

W świetle uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r. sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego, w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55). Ponieważ zaś prawna kwalifikacja stanu faktycznego jest pochodną ustaleń, o prawidłowym zastosowaniu bądź niezastosowaniu prawa materialnego można mówić dopiero wówczas, gdy ustalenia stanowiące podstawę wydania zaskarżonego wyroku pozwalają na ocenę tej kwestii (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2002 r. IV CKN 1532/00. Lex nr 78323). Należy ponadto wskazać, że art. 382 k.p.c. uprawnia sąd odwoławczy do dokonania własnej oceny wyników postępowania dowodowego, i czynienia własnych ustaleń, także w sytuacji, w której nie przeprowadza nowych dowodów lub nie ponawia dowodów przeprowadzonych przed sądem pierwszej instancji (wyrok Sądu Najwyższego z 22 lutego 2006 r., III CSK 128/05, OSNC 2006/11/191).

Na wstępie odniesienia wymagają wnioski dowodowe złożone przez pozwaną w postępowaniu apelacyjnym- w piśmie z dnia 7 stycznia 2021 r. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie zapadły dnia 30 listopada 2020r. w sprawie V ACa 1514/17 jest znany tut. Sądowi i nie zachodzi konieczność przeprowadzania z niego dowodu. Należy w świetle tego orzeczenia uzupełnić ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy w ten sposób, że wyrok ten zapadł wskazanego dnia i aktualnie na rzecz pozwanej M. Y. została prawomocnie zasądzona od J. G. (1) kwota 6930731,40 zł. Natomiast wniosek o zobowiązanie powodowej spółki do złożenia ugody, która została zawarta pomiędzy nią a J. G. (1) nie mógł zostać uwzględniony, ponieważ był spóźniony, szczególnie waloru nowości nie nadaje mu wyrok zapadły w sprawie V ACa 1514/17. Warto też przypomnieć, że ten wniosek dowodowy, co podnosi sama pozwana, został oddalony przez Sąd pierwszej instancji. Pozwana wniosła wówczas zastrzeżenie do protokołu, tym niemniej w postępowaniu apelacyjnym nie skorzystała z możliwości poddania postanowienia dowodowego Sądu Okręgowego kontroli sądu odwoławczego, zatem nie ma aktualnie podstaw do przeprowadzania tego dowodu. Bezsporny między stronami natomiast pozostaje fakt, że taka ugoda pozasądowa została zawarta między powodową spółką a J. G. (1), wskutek czego postępowanie z powództwa J. G. (1) przeciwko powódce o zapłatę zostało umorzone postanowieniem z 26 kwietnia 2013 r. w sprawie I C 560/08 Sądu Okręgowego w Warszawie.

W tej sprawie skarżąca nie kwestionowała ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, nie składała zarzutów naruszenia prawa procesowego dotyczących oceny dowodów. Wypada zatem wskazać, że Sąd Apelacyjny akceptuje ustalenia faktyczne poczynione w tej sprawie przez Sąd Okręgowy, zatem nie zachodzi potrzeba ich ponownego przytaczania. Należało te ustalenia uzupełnić jedynie we wskazany wyżej sposób- co do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 listopada 2020 r.

Tym niemniej ocena prawna Sądu pierwszej instancji nie mogła się ostać.

Przede wszystkim uzasadniony był zarzut naruszenia art. 365 k.p.c. w zakresie związania Sądu Okręgowego poprzednim wyrokiem Sądu Rejonowego w Płocku (I C 691/14) zapadłym między tymi samymi stronami w odniesieniu do części tego samego roszczenia. Zasadnie pozwana podkreśla, że podstawą rozstrzygnięcia w rzeczonyj sprawie była m.in. okoliczność prawomocnego oddalenia - w dacie orzekania przez Sąd Rejonowy- roszczenia

pozwanej M. Y. przeciwko J. G. (1), zatem nie istnienia tytułu „prawnego” pozwanej do środków wypłaconych jej przez komornika (uzasadnienie punktu trzeciego apelacji). Zatem kwestia istnienia lub nieistnienia tytułu egzekucyjnego M. Y. przeciwko J. G. (1) była istotna tak dla ustaleń faktycznych, jak i oceny prawnej w sprawie Sądu Rejonowego w Płocku, a więc zasadnym było oczekiwanie na rozstrzygnięcie w sprawie V ACa 1514/17, wbrew odmiennemu stanowisku Sądu Okręgowego.

Podzielając co do zasady przywołane przez Sąd Okręgowy tezy z orzecznictwa w zakresie związania sądu cywilnego orzeczeniem innego sądu cywilnego, wyeksponować należy, na co również trafnie wskazuje skarżąca, że sąd nie może w niezmienionych okolicznościach orzec odmiennie o zasadzie odpowiedzialności pozwanego (np. uchwała Sądu Najwyższego z 29 marca 1994 r., III CZP 29/94, niepubl., wyrok z 6 marca 2014 r., V CSK 203/13, Legalis, czy wskazany przez Sąd Okręgowy wyrok IV CSK 62/13). Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, że okoliczności sprawy niniejszej są częściowo odmienne od okoliczności istniejących w chwili orzekania przez Sąd Rejonowy w Płocku, o czym już wyżej. Wskazać należy, że o tym, czy chodzi o tę samą lub inną podstawę faktyczną, a więc o ten sam lub odmienny stan faktyczny, nie rozstrzygają konkretne twierdzenia strony powodowej, ale zaistnienie lub nieistnienie przed zamknięciem rozprawy okoliczności faktycznych, tj. zdarzeń lub stanów, z którymi norma prawna rozstrzygająca o słuszności żądania wiąże dochodzone skutki prawne (np. postanowienia Sądu Najwyższego z 21 listopada 2013 r., III CSK 43/13, Lex nr 1427740, z 14 marca 2014 r., III CSK 124/13, Lex nr 1463866 czy z 9 października 2014 r., IV CSK 37/14, Lex nr 1544215). W tym kontekście ponownie podkreślić wypada, że zastosowanie przez Sąd Rejonowy w Płocku w ustalonych w sprawie okolicznościach faktycznych przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu przy uwzględnieniu roszczenia częściowego Wydawnictw (...) Spółki Akcyjnej w W. przeciwko M. Y. determinowane było również nieistnieniem w dacie orzekania przez ten Sąd tytułu wykonawczego M. Y. przeciwko J. G. (1), z tej przyczyny uznano, że pozwana wskutek rozdysponowania zajętych środków wzbogaciła się kosztem Wydawnictwa (...) Spółka Akcyjna w W.. Bezsporne jest, że w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej orzeczenie oddalające powództwo w sprawie I ACa 169/15 zostało uchylone, zaś obecnie pozwana ponownie dysponuje tytułem wykonawczym przeciwko J. G. (1). Już tylko ta zmiana okoliczności uprawniała Sąd Apelacyjny do odrzucenia związania wyrokiem Sądu Rejonowego w Płocku (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 lipca 2019 r., I CSK 323/18, Lex nr 2727512).

Należy także wskazać, że w nowszym piśmiennictwie i orzecznictwie pojawiła się koncepcja znacznie węższego rozumienia związania wyrokiem innego sądu w świetle art. 365 k.p.c., ale także wobec treści art. 366 k.p.c., w tym możliwości badania przez sąd rozpoznający sprawę o dalszą część roszczenia czy o świadczenia powtarzające się za kolejny okres, okoliczności faktycznych i prawnych roszczenia poddanego pod osąd w tej kolejnej sprawie oraz dokonywania własnej wykładni przepisów i własnej oceny dowodów (np. wyrok Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2015 r., III CSK 276/15, Lex nr 2044479, wyrok Sądu Najwyższego z 18 maja 2016 r., V CSK 603/15, Legalis, uchwała Sądu Najwyższego z 8 listopada 2019 r., III CZP 27/19, OSNC 2020/6/48 czy postanowienie Sądu Najwyższego z 23 czerwca 2020 r. IV CSK 77/20, Lex nr 3046623, a także wyrok Sądu Najwyższego z 30 maja 2017 r., II PK 125/16, Lex nr 2350663). Z przywołanych wyroków jasno wynika, że moc wiążąca w zakresie ustanowionym przez art. 365 k.p.c. odnosi się do „skutku prawnego”, który stanowił przedmiot orzekania i nie oznacza związania sądu ustaleniami zawartymi w uzasadnieniu tego orzeczenia. Wprawdzie z art. 365 § 1 k.p.c. wynika moc wiążąca prawomocnego orzeczenia w stosunku do sądu i stron, jednak wskazany przepis nie określa przedmiotowych granic mocy wiążącej orzeczenia. W takiej sytuacji znaczenia nabiera, że wyrok to rozstrzygnięcie o konkretnym przedmiocie procesu. Tym przedmiotem będzie świadczenie, jakie pozwany ma spełnić powodowi. Rozstrzygnięcie o żądaniach stron zawarte jest w sentencji wyroku, którego podstawy faktyczne i prawne obejmuje uzasadnienie. Natomiast moc wiążąca wyroku dotyczy tylko sentencji (rozstrzygnięcia) i nie obejmuje kwestii leżących poza sentencją, a więc ustalenia i oceny stosunku prawnego, o którym orzeczono. W świetle przywołanych orzeczeń należy zauważyć, że za nieuprawnione Sąd Najwyższy uznał stanowisko, że gdy w jednym postępowaniu sąd ocenia istnienie konkretnego stosunku prawnego, ponieważ zasądza mające wynikać z niego świadczenie, to w innym postępowaniu sąd jest tą oceną związany. Wynika to właśnie z tego, że związanie obejmuje tylko rozstrzygnięcie. Dalej Sąd Najwyższy wskazał, że rozstrzygnięcie o zasadzie odpowiedzialności mogłoby stanowić przeszkodę do dokonywania odmiennych ustaleń w kolejnym procesie częściowym (przy rozdrobnieniu roszczeń), gdyby korzystało z prawomocności materialnej w rozumieniu art. 366 k.p.c., a więc gdyby stanowiło bezpośredni przedmiot orzeczenia, zatem należy przyjąć, że byłby to proces o ustalenie,

nie o zapłatę. Ponadto Sąd Najwyższy wskazał, że należy się kierować żądaniem pozwu (zapłata czy ustalenie lub ukształtowanie prawa), ponieważ sąd orzeka o konkretnym żądaniu. Wobec tego w przypadku procesu częściowego przedmiotem rozstrzygnięcia nie jest zasada odpowiedzialności, a jedynie częściowe, oznaczone roszczenie, a w konsekwencji zasada odpowiedzialności nie jest wiążąca w kolejnych procesach i wydany uprzednio prawomocny wyrok nie zawiera wiążącej wypowiedzi o dalej idącym świadczeniu (tak: III CSK 276/15 i V CSK 603/15).

Dodatkowo, w ocenie Sądu Apelacyjnego, należy wziąć pod uwagę pogląd, że „przesądzenie o stosunku podstawowym („zasadzie odpowiedzialności”) w procesie częściowym o świadczenie nie korzysta z prawomocności materialnej. Konsekwentnie, prawomocny wyrok uwzględniający powództwo częściowe nie tylko nie pociąga za sobą powagi rzeczy osądzonej w procesie o kolejną część tego samego świadczenia, lecz także nie oddziałuje wiążąco w kolejnym procesie na płaszczyźnie prejudycjalnej. (...). Sąd jest władny oddalić kolejne powództwo częściowe, dokonując w tej mierze odmiennych ustaleń”.(Paweł Grzegorzcyka „Przedmiotowy zakres prawomocności materialnej wyroku w procesie częściowym” [w:] „Aurea PraxiAurea Theoria, Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego”, Tom I, Warszawa 2011, str. 217)

Podzielając przywołane wyżej stanowiska godzi się też zauważyć, że wykładnia art. 365 § 1 k.p.c. ma doniosłe znaczenie dla rozstrzygnięcia danej sprawy, gdyż dotyczy podstawowych zasad postępowania, jak zasada bezpośredniości postępowania czy zasada swobodnej oceny dowodów. W szczególności trzeba przyjąć, że sąd nie powinien być związany oceną prawną jeśli odmienna ocena prawna jest związana z odmiennymi ustaleniami faktycznymi, tym bardziej, że przepisy kodeksu postępowania cywilnego przewidują wprost związanie ustaleniami prawomocnego wyroku karnego skazującego, nie ma zaś analogicznego przepisu, gdy chodzi o związanie wyrokiem cywilnym. Należy więc przychylić się do wąskiej wykładni związania wyrokiem innego sądu.

Z tych przyczyn, a więc zaistnienia częściowo odmiennych okoliczności faktycznych, jak również wobec przyjęcia wąskiej wykładni art. 365 § 1 k.p.c. , przy uwzględnieniu również tego, że związanie, jak i prawomocność wyroku w innej sprawie zapewnia jego wykonanie zgodnie z sentencją, nawet gdy wyrok ten nie jest trafny, Sąd Apelacyjny uznał, że nie jest związany wyrokiem Sądu Rejonowego w Płocku zapadłym w sprawie I C 691/14, odmiennie niż to przyjął Sąd pierwszej instancji.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny za zasadny uznał także zarzut naruszenia art. 405 k.c., przy czym wykładnia tego przepisu dokonana przez Sąd Okręgowy była prawidłowa. Jednak pomimo prawidłowej wykładni, doszło do niewłaściwego zastosowania rzeczonoego przepisu, co wynikało także z przyjęcia związania wyrokiem Sądu Rejonowego w Płocku.

W tej sprawie kluczowe znaczenie dla oceny zubożenia i wzbogacenia ma nie kwestia dysponowania przez M. Y. tytułem wykonawczym przeciwko J. G. (1), co błędnie przyjął tak Sąd Rejonowy w Płocku, jak i Sąd pierwszej instancji, lecz istnienie podstawy dokonanego zajęcia. Istotne więc było, że bezspornie istniało postanowienie o zabezpieczeniu poprzez zajęcie wierzytelności przysługującej J. G. (1) przeciwko powódce w niniejszej sprawie, wydane w sprawie III C 2349/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie dnia 10 grudnia 2007 r. Czynność zajęcia dokonana przez komornika na podstawie tego postanowienia była skuteczna, nie została ona w żadnym trybie uchylona. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 stycznia 2006 r. , III CK 335/05 (Lex nr 176064): „czynność zajęcia pozostaje skuteczna dopóki nie zostanie uchylona”. W okolicznościach ustalonych w sprawie bezspornie nie doszło do uchylenia czynności zajęcia, zaś M. Y. w wyniku wygranego procesu, w którym udzielono zabezpieczenia złożyła tytuł egzekucyjny przeciwko J. G. (1) (prawomocny wyrok), na podstawie którego komornik wszczął postępowanie egzekucyjne i w ramach tego postępowania rozdysponował zajęte (i nie zwolnione z zajęcia) środki. Z punktu widzenia pozwanej M. Y. czynności egzekucyjne były przeprowadzone prawidłowo, niezależnie od tego, czy komornik powinien czy nie powinien zawiadamiać trzeciodłużnika o czynnościach w postępowaniu egzekucyjnym. Chybione były też wywody związane z uchyceniem wyroku zapadłego w sprawie I ACa 1004/06, na podstawie którego powódka Wydawnictwa (...) Spółka Akcyjna w W. została zobowiązana do zapłaty określonej tym wyrokiem kwoty na rzecz J. G. (1), a w szczególności nie stanowiło to o nieistnieniu (upadku) zajętej wierzytelności. Upadł bowiem jedynie tytuł wykonawczy, sama zaś wierzytelność istniała, gdyż Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w sprawie I ACa 1004/06 i

poprzedzający go wyrok Sądu Okręgowego, zaś sprawa z powództwa J. G. (1) przeciwko powódce toczyła się nadal, J. G. (1) popierał powództwo twierdząc o istnieniu wierzytelności, zatem wierzytelność istniała, zaś co najwyżej jej wysokość była niepewna. Ostatecznie- jednak już po rozdysponowaniu przez komornika zajętych środków- została zawarta pomiędzy stronami tego procesu ugoda pozasądowa, a postępowanie umorzone wskutek cofnięcia pozwu. Powyższe potwierdza istnienie zajętej wierzytelności w czasie, gdy pozwana otrzymała środki od komornika ale także w późniejszym czasie i co do zasady. Działanie komornika, który rozdysponował zajęte środki a także pozwanej M. Y. przyjmującej przypadające jej środki, było więc legalne w tych okolicznościach.

W takiej sytuacji nie można przyjąć, jak to uczynił Sąd Rejonowy w Płocku i Sąd pierwszej instancji, że doszło do bezpodstawnego przesunięcia z majątku powódki do majątku pozwanej. Innymi słowy pozwana nie jest bezpodstawnie wzbogacona kosztem powódki. Dlatego też zarzut o niewłaściwym zastosowaniu art. 405 k.c. w okolicznościach sprawy był uzasadniony.

Powyższe przesądzało o uwzględnieniu apelacji.

Nie ma więc potrzeby roztrząsania zarzutu naruszenia art. 841 § 1 k.p.c., aczkolwiek był on nieuzasadniony, gdyż w ocenie Sądu Apelacyjnego wystąpienie z pozwem opartym o bezpodstawne wzbogacenie nie musiało być poprzedzone złożeniem powództwa o zwolnienie spod egzekucji. Zresztą powódka z takim powództwem wystąpiła, jednak w jego toku dowiedziała się o rozdysponowaniu zajętych środków.

Z tych wszystkich przyczyn Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c. oddalając powództwo także w części roszczenia uwzględnionego przez Sąd Okręgowy. Powyższe skutkowało zmianą rozstrzygnięcia o kosztach procesu w pierwszej instancji, które w całości powinna ponieść powódka.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. obciążając nimi w całości stronę powodową jako przegrywającą w postępowaniu apelacyjnym.

Dagmara Olczak-Dąbrowska Katarzyna Jakubowska-Pogorzelska Beata Byszewska